

- 1, Dehloff (Kochner) de observantia ecclesiastica
- 2, Funcken (Schaeffer) de partu octomeri
- 3, Clusener (Thomassin) de jure aggratiandi piro. evangel in c. hominis
- 4, Gintler (Thomassin) de fidejussore indemnitate
- 5, Hofe (Knecht) de tal. et curat. ad usurat ex. pro. 55
- 6, Stockmaier (Kochner) de statu donat. inter vir. et uxorem
- 7, Overt (Knecht) de reb. extant. ux. in conc. cred. man. 1
- 8, Clauser (Knecht) de tractatibus
- 9, Criger (Leyfer) de usu cap. et prescript.
- 10, Göttel (Schulze) de honorario advocall.
- 11, Niedmick (Schaeffer) de neceplate consup. paterni in nupt. lib.
- 12, du Roy (Kochner) de finib. privilegiorum regundis
- 13, Ferber (Kochner) de jure actio
- 14, Schmitt (Leyfer) de extrajud. criminis confessione

5

DISPUTATIO JURIDICA
DE
TUTORE ET CURATORE
AD USURAS EX SUO
DEBITO USURARUM
OBLIGATO,

*Ob ein Vormund und Curator gehalten sey,
seinem Mündel die Zinsen, so er wegen eines
von ihm entlehnten Capitals schuldig ist, zu verzinsen.*

QUAM
CONSENSU
MAGNIFICI ICTORUM ORDINIS
IN
ILLUSTRI ACADEMIA LIPSIENSI
PRÆSIDE
DN. D. LÜDERO MENCKENIO,
SUPREMÆ CURIÆ PROVINC. ET FACULTAT.
JURID. LIPS. ASSESSORE NEC NON
PROF. PUBL.
PATRONO ATQUE PRÆCEPTORE SUO
ÆTATEM DEFENERANDO,
PLACIDO ERUDITORUM EXAMINI
SUBMITTIT
A. & R.
JOHANNES JACOBUS BOSE, LIPS.
KALEND. MART. A. M DCC III.

VITEMBERGAE, RECUSA A. clo Iccc XLIII.

DISPUTATIO JURIS
DE
TUTORIS ET CURATORIS
AD USURAS EX SUO
DEBITO USURARIUM
OBLIGATO.

De ein Tutor und Curator obli-
gationen der Usuren, so er
nicht im Contracte, sondern
in der Usurariation.

IN
MAGNIFICI JOTORUM ORDINIS
CONTRIBU
ILLUSTRI ACADEMIA IURIS
P. 1712
DN. D. LUDERO MENCKENIO.

SUPREMAE CURIAE PROVIC ET FACULTAT
IURID LIT. ABBATIS NEQ NON
PROF. PUBL
PATRONO ATQUE PRÆCEPTORE SUO
REKTAM DEFENDENDO
PLACIDO BRUDITORUM EXAMINI

SYMMETRIE
A. G. A.
JOHANNES JACOBUS BOSE, LIT. B.
KALEND. MART. 4. M. DCCLII.

VITTEMBERGAE, RAVEN. A. G. JACOBUM

CONSPECTUS DISPUTATIONIS.

In *Introitum* excipit Rubri explicatio circa appellationem Tutorum & Curatorum Thes. 1. usurarum ex usuris & obligationis Thes. 2. occupata. *Premisso* deinde *Statu Controversie*: Utrum Tutor Curatorve ex usuris, quas pupillo debet, usuras solvere teneatur? *Affirmantium* recensentur rationes *desumpta* ab officio Tutorum Thes. 3. favore pupillorum & *equitate* Thes. 4. *Sequuntur* *Sententia* *Negative* *argumenta*, quae generalem *Anatocismi* prohibitionem Th. 5. non mutatam debitoris personam usuraeque naturam respiciunt Thes. 6. *Afferentibus* tamen acceditur & ad rationes *dissentientium* Thes. 7. & *Leges Obstantes* respondetur Thes. 8. *Subjiciuntur* *his* *Declarationes*, *Ampliationes* & *Limitationes* 1.) *intuitu* *Personarum* ad usurarum hanc *Præstationem* obstrictarum, quibus proximus pupilli *Agnatus* & *Mater* aut *Avia* tutelam gerens accensetur Thes. 9. *eademque* *necessitas*, *Honorario* Th. 10. & ἀνεκλογίστω tutore regulariter liberato Thes. 11. ad *Protutores* extenditur Thes. 12. *Ex* *Curatoribus*

autem, non quidem extraordinarii Mulierum, at Minorum, Furiosorum, Prodigorum huic oneri subjiciuntur Th. 13. a quo Curatorem Concurfus Th. 14. Bonorum Absentis Th. 15. & Heredes Tutorum ac Curatorum eximit Th. 16. II.) ratione Usurarum, quas ex usuris Tutores & Curatores præstare tenentur; ubi parum interesse ostenditur, utrum usura ante tutelam susceptam, an postea fuerint debita Th. 17. utrum Tutor eas legitime acceperit, an in usus suos clam converterit. Th. 18. utrum iis, quas elocare potuit & retinuit, usus sit nec ne. Th. 19. usuras etiam pupillis aequè locupletibus ac cæteris deberi evincit Th. 20. non autem ex usuris haud exactis usuras præstandas esse admonet Th. 21. Hinc Quantitas Pupillarium Usurarum secundum Jus Civile & Hodiernum Th. 22. & an Semisses debeantur, ubi recepta aut tolerata sunt, investigatur Th. 23. de Tutore, qui majores aut minores pupillaribus antea debuit Th. 24. & 25. de Centesimis vero ex Centesimis Th. 26. ac Centesima Usura Usu Hodierno agitur Th. 27. Cæterum cursus usurarum ex usuris quatenus per duorum mensium annua intervalla Th. 28. aut finitam tutelam Th. 29. aut alterius tanti terminos sistatur, expendit Th. 30. III.) De Jure ac Privilegiis hujus usurae ex usuris, cui jus tacite hypotheca aliaque privilegia pupillaria vindicat Th. 31. eundem illi cum sorte locum Jure Sax. El. tribuit Th. 32. pupillisque ad eandem consequendam Actionem in subsidium contra Fidejussores Th. 33. & Magistratum indulget Th. 34. Tandem adjecta Quaestione, an de tutoribus hæcenus dicta ad alios administratores Ecclesie, Reip. &c. applicari queant Th. 35. concludit Th. 36.

L. B. S.

L. B. S.

on cœlestis tantum Provi-
dentia Parentibus orbos
peculiari cura complecti-
tur, (a) sed Leges quoque
Civiles singulari favore eo-
rum commoda prosequun-
tur, & de rebus ipsorum
conservandis atque augendis non vulgari
solicitudine cavent. Hinc pupillaria nata
sunt privilegia, quæ, contra generales Juris
rationes, haud pauca in pupillorum utilita-
tem introduxerunt. Ita enim Jura levem
culpam præstare tutorem jubent. *l. 7. C. arb.
tut. l. 1. ff. d. tut. Et rat. distr. ab. j. l. 10. ff. d. adm.
Et per tut.* (b) quamvis ex hoc quasi contra-
ctu solus utilitatem pupillus percipiat. *v. l. 5.
§. 2. ff. commod. & facultatem vindicandi res,
pupillari pecunia a Tutore vel Curatore em-
tas, in tutela vel cura constitutis largiuntur.*

l. 2. ff. quand. ex fact. tut. j. l. 3. C. arb. tut. (c)
 per exceptionem a regula *Legis 6. C. d. R. V.*
 Pariter utilitati pupillorum prospiciunt Le-
 ges & dolo ac negligentia tutorum occur-
 rere student, varia illis concedendo com-
 moda cum tutorum gravi saepe incommodo
 conjuncta. *l. f. C. arb. tut. l. f. ff. rem. pup. salv.*
l. 7. §. 3. l. 15. ff. d. adm. & per. tut. l. 7. ff. qui pot.
in pign. Quibus an accenseri debeat Jus exi-
 gendi usuras ex usuris, quas tutor curatorve,
 debitor pupillorum aut minorum &c. suo
 tempore non solvit, dispari inter Dd. deci-
 ditur suffragio. Mihi, discussis breviter dis-
 fidentium rationibus, haud male Juri con-
 venire visa fuit sententia, quæ Pupillis favet
 & Tutorum industriam acuit. Quam dum
 præsentî Dissertatione defendere, &, adje-
 ctis quibusdam ampliacionibus & limitatio-
 nibus, publicæ Eruditorum Censuræ subji-
 cere conor, Divini Numinis Præsidium Tu-
 umque L. B. affectum expeto.

(a) *Exod. XXII. 23, 24. Deuter. XXI. 19.* (b) *FRANZK. Ex.*
3. q. 9. CARPZ. P. 2. C. II. d. 35. n. 1. STRUV. S. J. C. Ex 31. th.
38. BACHOV. ad Treutl. V. 2. D. 9. th 5. l. c. HAHN. ad Wes.
t. d. tut. & rat. distrab. n. s. (c) *BRUNN ad l. 2. ff. quand.*
ex fact. tut. n. 1. seq. CARPZ. p. 1 C. 28. d. 109. n. 2 §. 1. SALI-
CET. ad l. 8. C. d. R. V. n. 2. HARTM. PIST. l. 1. q. 7. n. 3. DIS-
SENT. ANT. FAB. Conject. L. V. c. 9. n. 2. Th. I.

Th. I.

Uc autem nec verborum nimiam nec nullam rationem habeam, perbreve *Rubri*, non adeo obscuri, *interpretationem* præmitto. *Tutores* a tuendo nomen accepisse, res ipsa docet & *Leges nostræ* innunt. §. 1. 2. *J. d. tutel. l. 1. §. 1. ff. eod.* (a) cum defendere teneantur pupillos, qui per æratem sibi prospicere nequeunt. §. 6. *J. d. Attil. tut.* His junxi *Curatores*, qui præcipue rebus Minorum simili-umque personarum eadem fere solertia, qua impuberibus tutores, providere debent. Nam quamvis sint, qui eos tutorum appellatione contineri. *a. l. 5. C. d. Cur. fur. l. 101. §. 2. ff. d. cond. & dem. sibi* persuadeant, (b) facilius id tamen de usu hodierno & nomine *derer Wortmünder. a. R. J. d. An. 1577. t. 32. §. 1.* (c) quam ex sententia *Juris Civilis* asseri posse puto, quo diligenter *Tutoris & Curatoris* discrimen attenditur, cum hic principaliter rei, ille personæ constituatur. *l. 14. ff. d. test. tut. §. 4. J. qui test. tut. dar. j. l. 12. §. 3. ff. d. admin. & per. tut.*

- (a) *ECKOLD. ad ff. t. d. tut. §. 1. VINCENT. MANZIN. d. tut. q. 1. n. 20.* (b) *ANTON. PIAGG. d. tut. & cur. qv. 8. n. 1. HUG. GROT. flor. spars. ad Jus Justin. tit. J. d. curat. HAHN. ad Wesf. t. d. tut. n. 3. CARPZ. p. 2. C. n. d. 10. n. 6.* (c) *HUBER. ad ff. t. d. tut. pos. 2. in fin. SIM. van. LEEWEN. Cens. for. P. 1. l. 1. c. 16. n. 5. SCHILT. ad ff. Ex. 37. §. 4. GISEBERT. Per. Stat. Harm. 2. art. 19. n. 12. sq. n. 30. seq.*

Th. II.

Th. II.

Usuræ ab utendo dictæ sunt, (a) quia propter usum potissimum præstantur. *a. l. 58. §. 6. ff. ad SCt. Trebell.* cumque lucratoriæ, e. g. quæ lege determinatam quantitatem egrediuntur, ne quidem a pupillis accipi possint. *a. c. 4. X. d. usur.* (b) facile intelligitur de compensatoris hic inprimis disquiri, quibus utilitas, quæ per mutuum Creditori abest, refarcitur. Non excludo tamen punitorias, quas vulgo dicunt, & tutor vel ob moram adhibitam vel ob violatam fidem solvere tenetur. *a. l. 38. ff. d. neg. gest.* de quibus infra dicendi erit occasio. Dum vero usuras ex suo usurarum debito solvendas respicio, non ab aliis debitoribus per tutorem exactas considero, quarum intuitu usuræ a tutore absque dubio sunt præstandæ. *l. 7. §. 12. ff. d. adm. & per. tut. a. l. 58. §. 1. ff. eod.* ita enim etiam Curator ex usuris, quas a tutore redditis rationibus accepit, ad usuras obligatus. *a. d. l. 58. §. ult. ff. eod.* (d) sed de usuris usurarum, quas tutor, tanquam tutelæ administrator, ipse debuit, ab eo una cum forte & prioribus usuris pupillo inferendis, sum sollicitus. Cujusmodi præstationem alias ἀναγεννητικὴν i. e. regenerationem (e) nominant, cum usuræ usuræ usuras quasi pariant, & per has præstationes augmenta ex augmentis quantitati debitæ accedant. *Obligatum* dico eum, qui vinculo juris efficaci ad producendam actionem solvere tenetur. *v. pr. §. d. Obl. l. 3. ff. eod.* (f) Brevi hac expositione tituli præmissa *investigari conveniet, Utrum juris ratio tutorem vel curatorem ad usuras usurarum ex debito suo solvendas obstringi patiatur.* Quod cum alii affirmant, alii ne-

gent

gent, utriusque partis fundamenta exhibebo, ut, cui accedendum sit sententiæ, in utilissima hac quæstione, tanto facilius perspiciatur.

- (a) *FRANC. HOTTOMANN. d. Usur. l. 1. c. 1. p. 1. VAL-
LENSIS ad Decret. t. d. Usur. n. 1.* (b) *CARPZ. p. 2.
C. 30. d. 3. n. 4. seq.* (c) *Id. p. 2. C. 30. d. 32. n. 2. seq.
Dn. LYNCKER, Dec. 996. ZANGER. d. Except. P. 3. c. 25.
n. 21.* (d) *WISSENB. ad ff. t. d. Usur. t. b. 4. in f.* (e)
Conf. HOTTOMANN. d. Usur. c. 3. p. 25. (f) *FRANZK.
ad t. Inst. d. Oblig. n. 4.*

Th. III.

*Qui Usurarum Usuras a Tutore sive Curatore (de
eo autem, urgente paritatis ratione, in posterum idem
affirmabo, quod de tutore asseritur, verborum factu-
rus compendium. v. pr. §. quod cum eo, qui in al. pot.)
hoc casu peti posse statuunt, (a) præcipue expendunt offi-
cium tutorum, vi cuius non aliter se gerere debent erga
se ipsos atque erga debitores quosunque extraneos.
l. 9. §. 3. ff. d. adm. & per. tut. (b) unde inferunt, tuto-
rem, qui usuras ab aliis debitas exigere & in sortem
convertere juberetur, eadem obligatione ad usuras te-
neri, quas ipse sponte sua inferre debuit. Siquidem
iniquum videtur, tutorem in præjudicium pupillorum
parrimonio ipsorum aburi; quod contingit, si ipse in
suos usus pupillarem pecuniam convertat, nec tamen
eandem fidem præstet circa usuras, quas debet, ra-
tionibus suis inferendas, quam in usuris aliunde acce-
pris exhibet. Neque enim conditionem negligentium
improborumve tutorum, his, qui stato tempore
B usuras,*

usuras, pupillares solvunt, meliorem esse convenit, quandoquidem muneris ratio jubet, tutores etiam usuras acceptas mutuo dare, aut in immobilium emtiones collocare, idque si facere potuerint prætermiserintque, ex pecunia, tanquam sorte, usuras præstare cogentur. Quodsi vero morosi tutores, occasione actu usuras in sortem convertendi haut destituti, nihilominus, ob solam conversionem prætermittam, ab usuris usurarum immunes redderentur, pro pœna, quam merebantur, præmio, invita æquitate, positi. *a. l. 1 §. 1. ff. d. dol. mal.* lucrum ex tutela nanciscerentur, usurarum fructu in proprias utilitates verso. *l. 58. pr. ff. d. adm. tut.* Atque hoc imprimis cum Jure Hodierno conspirat, quo singulis annis tutores ad offerendas rationes obligati sunt. *R. J. d. A. 1577. t. 32. §. 3. j. P. 2. C. El. II. (c)* itaque usuras non imodo, quas debent, solvere & in rationes referre, sed etiam deinde aliis sub usuris credere aut has, cum eodem onere, suis usibus applicare tenebuntur, quandoquidem absonum foret, credito tutore dato, aut ab eodem usurpato, deteriore fieri conditionem pupilli, quam si extraneo crederetur, & tutelam, ad promovenda pupillorum emolumenta inventam, iisdem imminuendis cedere vinculumque obligationis in tutore laxius reddere. *a. l. 7. §. 3. ff. d. adm. & per. tut.* Peccat igitur tutor, qui hoc officium negligit, adeoque ex usuris, quibus fruitur, non solutis, ac si suo tempore eas præstitisset, obstringitur; siquidem per eum, cujus interest, stat, quominus conversio usurarum in sortem fiat, quippe quæ eam perficere, urgente officio, debuerat potue-

tueratque, eadem igitur pro conversa in sortem merito fictione juris agnoscitur. *a. c. 66. d. R. 7. 6. l. 161. ff. d. R. 7. l. 24. ff. d. cond. & dem. l. 50. ff. d. contrab. emt. l. 38. ff. locat. l. 20. §. 9. ff. d. nov. oper. nunc. 7. l. 71. §. 1. ff. de cond. & dem. l. 9. §. 3. ff. d. adm. & per. tut. (d)*

(a) *BERL. P. 2. Dec. 268. n. 13. VOET. ad ff. r. d. Usur. n. 20. BRUNNEM. ad l. 7. §. 12. ff. d. admin. & per. tut. n. 25. Id. Cent. 1. Dec. 73. Dn. LYNCKER. P. 2. Dec. 996. FROMMANN. D. d. Anatocism. tb. 23. BACHOF. ad Treutl. V. 2. D. 3. tb. 5. l. a. verb. ubi tamen, CAVALCAN. d. tut. & cur. n. 116. MEY. US ad Jus Lubec. 1. t. 7. art. 7. n. 22. COTHMANN. V. 4. Resp. 41. n. 24. PETR. MULLER. d. Pecun. Pupillar. tb. 43. (b) Dn. LYNKER. & BRUNNEM. cc. ll. (c) CARPZ. p. 2. C. El. 11. d. 2. (d) Conf. PETR. PECKIUS ad c. 66. d. R. 7. 6. n. 2.*

Th. IV.

Accedit singularis pupillorum favor, quorum jura a tutoribus conservari augerique, at non immi-
nui, fas est. Derrimentum vero eos sentire, si ex-
cludantur a lucro, quod percipere ex usuris potuis-
sent ac debuissent, satis fit manifestum. Unde æqui-
tas Dd. suo hanc opinionem suffragio adjuvantium re-
cte defenditur, necessitate sub fœnore collocandi pe-
cuniam pupillarem ex officio tutoris obligationem ejus
ita afficiente, ut pro mero debitore haberi, illiusque
beneficii plenissime frui, nequeat. (a) Cum enim
usurarum præstatio per se nihil injusti contineat, (b)
usuras pupillares hoc jure uti æquissimum est, quo

sublato occasio enascitur tutoribus iniquum captandi
 emolumentum. Præterea debitores minorum LL.
 ipsæ in judiciis b. f. & his, quæ eadem imitantur, in
 mora constituunt non interpellatos, juxta *l. 3. C. in
 quib. caus. in integr. rest. j. l. 26. §. 1. ff. d. fideicom. libert.*
 (c) itaque tutor, ex tutelæ administratione debitor,
 in usuris præstandis morosus ad hanc indemnitatem
 pupillo tanto fortius obstringetur, quanto certius est,
 ipsum usuras ab aliis acceptas, & multo magis a se
 cogendas, sub usuris colligere potuisse ac debuisse. *a.
 l. 7. §. 10. u. 12. l. 9. §. 3. 4. ff. d. adm. tut.* novque jure in
 mutuo etiam ex mora usuras, tanquam interesse de-
 terminatum, deberi *R. J. d. A. 1600. §. 139. Ord. Torg. d. A.
 1583. t. von Bucher. §. als haben wir.* (d) at in mora
 reprehenditur tutor, suas usuras in rationes hand re-
 ferens, cum easdem a se exigere debuerit. *l. 9. §. 4. ff.
 d. adm. & per. tut. j. l. 3. C. in quib. caus. intr. rest.* favor
 pupilli concurrat & æquitatis ratio patiatur, eum,
 qui suo commodo mutuum sibi scribendo favere. *d. l.
 9. §. 7. ff. eod.* atque sic creditoris & debitoris personam
 referre potest, utramque personam quoque in exi-
 genda a se pecunia, emolumento pupillorum, susci-
 pere teneri. *a. l. 10. ff. d. R. J.* maxime quia ipsum jura
 pecuniam expeditius a se, quam ab aliis, exigere vo-
 luerunt. *l. 9. §. 3. ff. d. adm. tut.* permiseruntque tutori,
 solutione de suo ab usuris pupillum liberanti, expen-
 sæ quantitatis usuras postulare quæ non minus pupil-
 lum, quam usurarum usuræ eidem creditori solven-
 dæ, premunt. *l. 3. §. 1. ff. d. contrar. tut. act. j. l. 37. ff. d.
 usur.* (e) Atque in eam sententiam a JCtis Liptiensibus

bus, Jenensibus & Francofurtanis decisum & responsum esse, Dd. (f) allegati supra testantur.

- (a) *Conf. BRUNNEMANN. ad l. 7. §. 12. ff. d. adm. & peric. tut. in fin. Id. Cent. 1. Dec. 73. n. 6.* (b) *PUFEND. d. Jur. Nat. & Gent. L V. c. VII. §. 9. seq. TEXTOR. Syn Jur. Gent. cap. 13. n. 9. seqq. CARPZOV. Jurispr. Confissl l. 2 d. 319. n. 3 seq. COCCEJ. Dissp. d. Anatocismo. sect. 1. §. 5. seqq.* (c) *ANT. FAB. in C. l. 6. t. 24. d. 14. CARPZOV. p. 2. C. 30. d. 23. HUBER. ad ff. t. d. Usur. pos. 15.* (d) *CARPZ. l. 4. Resp. 50. n. 22. seq.* (e) *Conf. GERHARD. NOODT. d. fœn. & usur. l. 2. c. 11. p. 157.* (f) *v. BERL. P. 2 Dec. 268. n. 14. BRUNN. ad. ll. n. ult. Dn. LYNCKER. l. c.*

Th. V.

Ab hac tamen sententia multi Dd. recedunt & tutorem ex propriis usuris ad usuras obstringi negant; (a) urgenti potissimum generalem Anatocismi prohibitionem metumque, ne tutor usurarum mole opprimatur. Quamvis enim usurarum ex usuris præstatio Juri Divino haud repugnet, nec quicquam iniqui per se contineat, (b) Legibus tamen humanis omnino fere ejusdem usurpatio improbara ipsis videtur. Siquidem Justinianus non tantum. *l. 28. C. d. usur. j. l. 20. ff. eod. l. 20. C. ex qu. caus. infam. severe prohibuit, ne usuris usurarum incrementum accederet, sed etiam Recessus Imperii hanc sanctionem pari generalitate confirmarunt. v. R. J. d. A. 1577. t. 17. §. 1. von wucherlichen Contract. II. Quibus suffragatur Jus Saxonicum Elect. in Rescripto Torgav. d. A. 1583. t. von Wucher und wucher.*

herlichen Contracten. §. desgleichen. adeo ut nec fa-
 vor rei judicatæ. l. 3. C. d. Usur. rei judic. nec commer-
 ciorum utilitas in mercatoribus exceptioni locum re-
 linquat. a. d. l. 28. C. d. Usur. j. l. 8. ff. d. public. in rem. ad.
 (c) Cum igitur debitores alii ex pupilli credito usu-
 ras, non usurarum usuras, solvere cogantur, (d)
 idem in tutore, usuras pupillo solvendas in usus suos
 convertente, attendendum esse existimant.

(a) HUBER. ad ff. t. d. usur. pos. 9. SAND. Decis. Fris. l.
 3. t. 14. d. 6. CARPZOV. p. 2. C. 30. d. 32. id. de Asyl. debit.
 pos. 30. n. 361. STRUV. in Diss. d. Anatoc. tb. 22. in f.
 id. Ex. XXXVII. tb. 51. in fin. ibique Müller. in not.
 BRUNNEM. ad l. 28. C. d. usur. n. 3. seq. LIPOLD.
 d. Anatoc. c. 3. §. 1. in fin. FRANZK l. 2. Ref. 10. n. 30.
 seqq. (b) Dn COCCE J. d. Anatoc. f. 1. §. 18.
 FROMMAN. d. Anatoc. tb. 7. 8. Dissent. LIPOLD. d.
 Anatoc. c. 2. §. 1. (c) CARPZ. p. 2. C. 30. d. 34. BRUN-
 NEM. ad l. 28. C. d. usur. n. 1. Dn. COCCE J. d. D.
 sect. 4. §. 3. (d) CARPZ. d. C. d. 30. n. 1.

Th. VI.

Præterea monent Dd. inter tutorem ex usuris ab
 aliis acceptis usuras præstantem & casum præsentem
 manifestam intercedere diversitatem, eo quod hoc lo-
 co, manente eodem debitore, usuræ non desinant
 esse usuræ, atque ideo sortis instar censeri nequeant;
 non mutata autem debitoris persona per injuriam op-
 primatur tutor, exactis usuris ex sorte & usuris con-
 tra Juris rationem. Præcipue cum aliæ pænæ satis
 in officio tutores retineant, quippe qui, ob pecuni-
 am

am pupillorum in propriam utilitatem clam conver-
sam, centesimas usuras solvere compellantur. *l. 38. ff.
d. neg. gest.* sed cum sunt debitores pupillorum, non
nisi ex sorte. *a. l. 9. §. 4. ff. d. admin. tut.* Quam sen-
tentiam præjudiciis confirmant *Capz. Sand. aliique Dd.
supra c. ll.*

Th. VII.

Quamvis autem haud exigui ponderis esse vi-
deantur argumenta, quibus Jcti laudati negativam
tuentur sententiam, *licebit tamen mihi Affirmanrium
partibus*, salvo aliorum judicio, *accedere*, cum non
desint, quæ ad allegatas rationes regeri queant. Non
itaque impugnabo expressas juris nostri de Anato-
cismo constitutiones; sed id tantum, quod ipsi Dissen-
tientes maximam partem largiuntur, afferam; pati
hanc prohibitionem suas limitationes. Petunt fide-
jussores usuras ex usuris, quas pro principali debi-
tore solverunt. *a. l. 12. §. 9. ff. mandat. l. 37. ff. d. usur.*
(a) & tutores ex usuris, a quibus pupillum solutione
sua liberarunt. *l. 3. §. 1. ff. d. contrar. tut. & ut. act. j. N.
160. cap. 1.* (b) Ut alias exceptiones, quas prolixè Dd.
commemorant, nunc lubens prætermittam, pleri-
que largiuntur *Legi 28. C. d. usur.* locum non esse,
quoties vel debitoris mutata est persona, (c) vel usura
sortis naturam hadent. Proinde non dubitave-
rim tutori, in controversia præsentì, duplicem quo-
dammodo tribuere personam, cum debitoris vices
& tutoris, exigentis & solventis usuras sustineat. *l. 9.
§. 7. ff. d. admin. & per. tut.* Adeoque usura, quam

in sortem redigere tenebatur, sortis loco apud eum erit, licet ipsius fraude aut culpa soluta non sit, & quantitas ac qualitas usuræ pupillaris, probatis ejusdem requisitis, sæpe per sententiam, quæ intercedit, demum declaretur. *a. l. 2. C. d. Jur. empbyc. l. 15. ff. qui & a quib. manum.* Nam brevi quasi manu ex usura fors, in favorem pupilli, constitui videtur, tutore retinente pecuniam, quam sibi solvere debuerat. *a. l. 38. ff. d. neg. gest. j. l. 15. ff. d. Reb. Cred. l. 34. ff. mandati. l. 101 ff. d. R. J.* Interim Usuræ Centesimæ favorem pupillorum non minuant, sed augent, & usuris, novæ sortis naturam induentibus, nihil detrahunt, illicitum vero factum saltem coercent, nec hodie usu fori æque, ac olim, probantur. *conf. tb. 27. ut adeo infirmo nitantur ratiocinio, qui eas objiciunt, ne numero plura privilegia concurrant; perinde ac si juris providentia variis modis in tutela constitutis haud prospiceret. a. l. 2. ff. quand. ex fact. tut. l. 20. C. d. admin. tut. l. 42. ff. cod. j. l. 12. C. qui pot. in pign. l. un. C. d. R. U. A.*

(a) MEV. P. 6. Dec. 328. BERL. Decis. 268. num. 33. COCCEJ. d. Anatoc. s. 2. §. 8. (b) BERL. l. c. num. 29. seqq. ubi. præj. RICHT. d. Jur. & Priv. Credit. c. 7. n. 90. (c) CARPZ. p. 2. C. 30. d. 48. n. 5. seq. Jd. Pr. Credit. qv. 91. n. 82. Dissert. COCCEJ. d. Dissert. s. 2. §. 2.

Th. VIII.

Quodsi ad Textus, quorum subsidio D. Sentientes utuntur, convertar, Lex 9. §. 4. ff. d. admin. & per. tut.

tut. tutorem ab usurarum usuris non liberat; siquidem, dum gravioribus usuris, ex debito ante tutelam susceptam contracto residuis, eundem onerat, præsentem de usurarum usuris quæstionem nec tangit nec decedit. Fortius videtur obstare *L. 3. C. d. usur. rei judic.* quæ nullum relinqui vult casum, quo usura ex usuris præstetur, & hujusmodi machinationem odiosam esse ostendit. Verum non magis ea me moveret, quam th. præced. adducta *L. 28. C. d. usur.* nullo modo usuras usurarum a debitoribus exigi permit- tens, cum generalitatem juris specialitas, in propo- sita quæstione deprehensa, restringat, nec usuras ex usuris solvere videatur, penes quem usuræ sortis loco aut sunt aut certe esse debebant, ne lucrum ex tutela faceret. *l. 28. pr. §. 1. ff. d. adm. & per. tut.* ut raceam, haud exiguum esse usurarum pupillarium favorem, quæ interesse pupilli determinatum quodammodo con- tinent. *a. l. 7. §. 3. 11. 12. ff. d. admin. tut. l. 58. §. 3. 4. j. l. 49. ff. eod.* (a) Quare licet *L. 26. §. 1. ff. d. cond. ind.* usurarum usuras nec exigi nec in stipulationem deduci posse doceat, imo solutarum quoque, tanquam indebitarum, repetitionem largiatur, ad tutorem ta- men ea transferri non poterit, inter quem aliosque debitores maxima deprehenditur diversitas, cum ob duplicem, quam gerit, debitoris & tutoris, perso- nam, usuras, quas debet, ipse exigere, solvere ac in sortem convertere teneatur. Fori usum si in- tuear, pro sententia negativa *Carpz. & Sandius*; pro affirmativa *Brunnemann Berlich. & Dn. Lyncker.* afferunt responsa, ut adeo Praxin modernam esse ambiguam diffiteri non liceat.

C

(a)

(a) *BARTOL. ad l. 7. §. 3. ff. d. admin. tut. num. 2. CARPZ. l. 4. Resp. 45. n. 9. seq. PHIL. ad Dec. El. 9. obs. un. num. 12. conf. RAUCHBAR. Part. 2. q. 26 n. 11. seq.*

Th. IX,

Sed quia tutores alios testatoris voluntas. *l. 1. ff. d. test. tut.* alios legis dispositio. *l. 5. ff. d. legit. tut.* alios magistratus arbitrium constituit. *pr. f. d. Attil. tut.* quæ hæcenus de tutoribus in genere dicta sunt, ad omnes perinde perdrinebunt. Quamvis igitur apud Saxones Agnatus Tutor & proximus pupilli successor non quotannis, verum finita demum tutela, rationes reddere jubeatur. *U. L. 1. a. 23.* (a) non minor tamen ejus circa ad ministracionem & fidem pupillo præstandam est obligatio; adeoque is *etiam usuras ex usuris*, quas apud se vel alium collocare debuisset ac potuisset, *solvere compelletur*: sibi enim imputet, quod usuras a se non exegit. *l. 9. §. 3. ff. d. admin. & per. tut. j. l. 203. ff. d. R. f.* Imo *ne Matrem quidem aut Aviam hic a lio jure uti crediderim*, cum enim Juris ignorantia & alia mulierum beneficia tutelam, munus masculis alias proprium. *l. f. ff. d. tutel. gèrenti* non succurrant. *N. 94. cap. 2. j. N. 118. cap. 5.* singularis, quem liberis debet, amor non patietur, eam hac in parte minus obligari pupillis, quam tutores quoscunque extraneos, (b) siquidem, lege & illius ratione non distinguente, nobis distinguendum non erit. *a. l. 8. ff. d. publ. in rem. act.* atque introducta ex certissima affectus præsumptione in utilitatem pupillorum tutela in deteriore eos
 con-

conditione, quam alias, haud constituet. *a. d. N. 94.*
c. 2. pr. J. d. auct. tut.

- (a) *COLER. Dec. 6. num. 19. CARPZOV. p. 2. C. II. d. 3. num. 10. PHIL. Us. Pract. J. Ecl. 84. num. 8. & ad Dec. El. 36. O. 1. Dissent. MOLLER. ad P. 2. C. El. II. n. 8. (b) CARPZ. p. 2. C. II. d. 5. n. 6. ANT. FAB. in C. l. 5. t. 31. d. 4. n. 5.*

Th. X.

De Honorario Tutore, non administrationem sed inspectionem curante, an idem sit judicandum, perpensionem meretur. Equidem tutor honorarius observare tenetur solicite actus tutelam gerentis, cum periculi quoque sit particeps, ac pecuniæ pupillaris rationem habere jubeatur. *l. 3. §. 2. ff. a. adm. & per. tut.* (a) ipse tamen usuras in sortem redigere non compellitur. Adeoque, si mutuo illi data sit pupilli pecunia, & usuras suo tempore non præstiterit, tutor, qui administravit, conviendus erit, quod eas non exegerit; *honorarius autem ab usurarum solutione ex usuris immunis erit*, ob laxius, quo ipse obstringitur, vinculum & deficientem regulariter in ipso administrandi & rationes reddendi necessitatem. *a. l. 26. §. 1. ff. d. testam. tut. j. l. 15. §. 9. ff. d. excusat. l. 14. §. 1. ff. d. solut.* (b) idque multo magis in tutore honoris gratia tantum, ut eum pupillus revereatur, constituto obtinebit. *d. l. 26. §. 1. (c)*

- (a) *BRUNNEM. ad l. 3. ff. d. adm. & per. tut. n. 6. (b) BARTOL. ad. d. l. 14. §. 1. ff. d. solut. n. 2. LAUTERB.*

Diff. d. honor. tut. tb. 25. (C) Conf. BARTOL, ad l. 26. §. 1. ff. d. test. tut. n. 1.

Th. XI.

Huic jungo Tutorem, quem Patris ultima voluntas ad rationes reddendas haud obstringi, sed ἀνεκλόγητον esse voluit. Quo nomine eum non comprehendo, cui inventarii conficiendi necessitatem testator remisit: hic enim nec a rationibus immunis est. *a. l. 5. §. 7. ff. d. admin. & per. tut.* (a) nec privatam rerum omnium consignationem negligere debet. *a. l. 13. §. 1. C. arb. tut. j. l. 10. ff. d. confirm. tut.* (b) sed illum saltem denoto, quem a rationum redditione testator jussit esse liberum. *v. l. 5. §. 7. l. 41. ff. d. admin. & per. tut.* Qui cum ex bona fide administrare jubeatur, & de dolo tantum teneatur. *a. d. l. 41. j. l. 27. §. 3. ff. d. pact.* (c) durum esset, praeter usuras, usurarum usuras ab eo exigere; unde si usuras, quas debuit, in sortem haud converterit atque dolo careat, non perinde, ac ceteros tutores, ipsum obstringi putaverim. *a. l. 24. C. d. usur.*

(a) *Conf. VINN. S. 2. l. 2. cap. 16. Conf. MOLLER. l. 1. Sem. cap. 39. CARPZOV. p. 2. C. II. d. 4.* (b) *Conf. CARPZOV. VINN. & MOLLER. II. cc. Conf. BOERIUS Dec. 61. num. 12.* (c) *BARTOL. ad l. qui plures. in fin. ff. d. admin. & per. tut. BRUNN. ad l. 5. §. 7. ff. eod. MENOCH. l. 4. praef. 164. n. 4. seq. Conf. ALCIAT. parerg. l. 2. c. 25.*

Th. XII.

At nulla Juris ratio ab usuris, de quibus ago, eximit eum, qui pro tutore se gessit. Is enim eandem fidem

dem & diligentiam, quam verus tutor, præstare, nec non rationes reddere tenetur. 4. ff. d. eo, qui pro tut. vel cur. l. 1. C. eod. (a) licet æquali cum eo potestate non polleat. l. 1. §. 3. l. 2. ff. eod. Quoties igitur iste pecuniam pupillarem in suos usus convertit, aut usuras solvat in sortem redigendas, aut eas deinde cum usuris restituat, ne melior ejus sit conditio, qui se gessit pro tutore, quam legitime constituti tutoris; quippe cui imputari potest, cur administrationem tutelæ ad se non pertinentis attigerit. l. 1. §. 9. ff. d. eo, qui pro tut. j. l. 36. ff. d. R. 7. (b) præcipue cum in protutelæ judicium usuræ quoque veniant. l. 1. §. 8. ff. eod. ac Protutor de iis non solum respondeat, quæ gessit, sed & his, quæ gerere debuit. d. l. 1. §. 9. ff. eod.

(a) STRUV. S. J. C. Ex. 31. tb. 72. BEROIUS V. 3. conf. 126. n. 2. HUBER. ad ff. t. d. eo, qui pro cur. pos. 3.

(b) BERL. Dec. 230. n. 7.

Th. XIII.

Hactenus de tutoribus asserta ad curatores quoque minorum pertinent, ut rubrum Dissertationis & th. 3. indicat. Nunc autem investigare licebit, an & ad alios perinde Curatores necessitas usuras ex usuris solvendi extendi debeat. Cum itaque Curator Mulieris administrandi facultatem non habeat, (a) sed consensum ei tantum in negotiis præstet. P. 2. C. El. 15. haud dubito, eum ab hac præstatione liberare. Nam si vel maxime fœmina illius consilio invitata pecuniam Curatori suo sub usuris redat, idemque eas vel sponte vel exactas non præstet, ad usuras ex iis haud ob-

stringetur; quod si tamen dolus Curatoris intercedat, ratione emergentis inde damni conveniri poterit. *a. l. 47. ff. d. R. 7.* (b) *Curatoris Furiosi idem fere officium est, quod tutoris. a. l. 56. §. 4. ff. d. furt.* unde, consilio ac cura personam & patrimonium ejus tueri. *l. 7. ff. d. cur. fur.* nec prætermittere ea, quæ utilia esse judicaverit, ad similitudinem aliorum tutorum Curatorumve, debet. *l. 7. §. 5. C. eod. Is igitur usuras ex usuris solvere tenebitur, nisi eas suo tempore præstiterit, idemque in Curatore obtinet, qui Prodigio constituitur, aut ei, qui mente captus est, quia pariter administrandi necessitas & studium utilitatem promovendi eorum, qui sub cura sunt, eidem incumbit. v. l. 1. ff. d. cur. fur. l. 33. ff. d. furt.* hinc etiam furiosis & prodigis jus tacitæ hypothecæ in bonis Curatorum non denegandum esse duco. *a. l. 7. §. 5. 6. C. d. cur. fur. d. l. 33. l. 21. ff. d. reb. autor. jud. poss.* (c) cum securitati istarum quoque personarum jura prospicere voluerint, & ab his, quibus curatores ad fidem ac diligentiam eandem obligantur, istud indemnitatis consequendæ remedium haud removeri fas sit. *dd. ll.*

- (a) MOLLER. *l. 2. Sem. cap. 3. num. 3. BERL. P. 2. concl. 18. num. 39. CARPZOV. p. 2. C. 15. d. 33. num. 5. 6.* (b) CARPZOV. *d. d. n. 1. MOLLER. P. 2. C. 15. num. 102. ZANGER. d. except. P. 3. cap. 11. num. 54.* (c) MUNNOZ. *de ESCOBAR. d. ratioc. admin. cap. 39. n. 4. BERL. P. 1. concl. 67. num. 23. DISS. LAUTERB. Diff. d. tac. pign. th. 35.*

Th. XIV.

Dum ad Curatorem Bonorum debitoris convertor, anceps se offert quaestio, Utrum, quæ de aliis Curatoribus *Tb. præc.* dicta sunt, ad istum quoque pertineant. Equidem is, qui ad litem constituitur, & in specie appellatur *Curator Concurfus*, ab hac *præstatione liberandus venit*, cum de judicialibus tantum respondeat, (a) sed *utrum idem de extrajudiciali*, qui administrationem bonorum suscepit, *dicendum sit, non caret dubio.* Cum enim is in Creditorum utilitatem imprimis constituatur. *a. l. 2. pr. §. 1. l. f. ff. d. cur. bon. dand.* &, instar tutoris Curatorisque, rationes reddat, reliqua restituat & creditoribus latam levemque culpam præstet. *a. l. 1. §. 17. 22. ff. d. ventr. in poss. mitt. d. l. f.* (b) *conf. Mand. El. d. Anno 1682. wie es hinc sühro bey der Stadt Leipzig. Ord. Cambial. præmiss.* videri poterat eadem ratione ad usurarum usuras devinctus; veruntamen cum non eam ob causam administret, ut pecuniam, quam invenit, aliis credendo elocer, sed ex illa creditoribus satisfaciatur, *non eandem ejus, quæ reliquorum curatorum, conditionem esse apparet.* Quodsi autem, lite pendente, pecunia ipse utatur, usuræ ab ipso jure exigentur, at non usurarum, cum ad eas in sortem convertendas haud sit obstrictus. *a. l. 38. ff. d. neg. gest. l. 48. ff. d. admin. tut. j. l. f. ff. d. cur. bon. dand.*

- (a) *v. BRUNNEM. d. Concurf. Cred. cap. 1. §. 10. ibique Dn. STRYK verb. creditorum RICHT. Dec. 58. n. 25. GAIL. l. 2. Obs. 108. n. 11. §. (b) STRUV. S. J. C. Ex. 44. ib. 71.*

Thef.

Th. XV.

Transio ad Curam Bonorum Absentis, quæ Germania consuetudini potissimam originem debet, (a) adeoque ex moribus judicandum, quid ab eo exigi possit vel nequeat. *Curator hic* tanquam administrator quidem rationes reddere. *a. l. 1. §. 3. ff. d. tut. & rat. distrab.* & reliqua restituere jubetur (b) ab usuris tamen ex usurarum debito persolvendis absolvere ipsum videtur specialis hujus curæ indoles: cum non pari ratione absentium ac pupillorum commoda leges promoveant. *a. l. 48. ff. d. admin. tut.* & ipsa spes successionis obligationem ejus attenuet. *fac. P. l. 1. a. 23.* nec jus ususve in ejusdem bonis tacitam hypothecam largiatur. *a. l. 22. §. 1. ff. d. reb. aut. jud. poss. j. N. 18. c. 5.* (c) aut personam administratoris æquæ idoneam, atque in curatoribus minorum, desideret. *a. §. un. f. d. fiduc. tut. j. §. 13. f. d. excus. tut.* (d) Non itaque ab ordinaria minorum cura ad curatelam absentis anomalam & exorbitantem recte infertur, neque id, quod in pupillis & minoribus ob singularem eorum favorem introductum est, ad personas adultas, accedente circumstantiarum specialitate, trahere licet. *a. d. l. 48.*

- (a) SCILTER. *ad ff. Ex. 15. tb. 72. CARPZOV. p. 3. C. 15. d. 48. num. 2. id. Dec. 135. num. 12.* (b) FAC. SCHULT. *ad MOD. PIST. P. 3. q. 126. num. 32. CARPZ. p. 3. C. 15. d. 55. sq. ANT. FAB. in C. l. 5. t. 40. d. 6.* (c) CARPZ. *d. Dec. 135. n. 14.* (d) *id. ad d. C. d. 48. num. 8. ANT. FAB. in C. l. 3. t. 24. d. 5. & l. 5. t. 40. d. 1. n. 6.*

Thef.

Th. XVI.

Quoniam hæredes tutorum non tantum ex iis, quæ a Parentibus gesta sunt, sed etiam propter ea, quæ geri debuissent, adeoque ex omiſſa administratione, obligantur. *l. 2. l. 4. C. d. hered. tut. l. 1. C. ff. tut. vel cur. non gess.* exillimaverim ab iis exigi posse usurarum usuras, quas tutor debuit & non præstitit. Utrum vero ipsi hæredes quoque ex usuris, quas defunctus debuit, usuras solvere teneantur, paucis nunc expendendum erit. Equidem hæres tutoris idoneus explicare debet, quæ a defuncto inchoata sunt. *l. 1. ff. d. fidej. & nom. & her.* unde usuras quoque ob moram ab eo exigi posse in hoc iudicio b. f. manifestum est. *l. 32. §. 2. ff. d. usur. j. l. 2. §. 2. ff. d. V. O.* non tamen exinde fluit, ad usurarum ex usuris præstationem eum devinciri. Imo, cum ex lata tutoris tantum culpa teneatur. *l. 1. C. d. hered. tut. (a)* in administrationem vero muneris tutelæ personalis non succedat. *l. 1. pr. §. 1. ff. d. fidej. & nom. & her. tut.* a se ipso usuras exigere non cogitur. *a. l. 4. §. 1. ff. eod.* ex quo consequitur, ne isto quidem casu ab eo usurarum usuras peti posse, quo in arca tutoris inventam pecuniam pupilli in suos convertit usus. Quamvis enim tum adversus hæredem actionem tutelæ & Juramentum in litem tribuat. *l. 4. ff. eod.* & usuras pecuniæ pupillaris, quam agitavit, solvere jubeatur. *d. l. §. 2.* arbitrio tamen iudicis relinquitur, quantas & ex quo tempore præstare debeat. *d. l.* neque is, a quo usuras exigere permittitur, statim usurarum usuris onerabitur, cum *in heredo* obligatio,
D
qua

qua tutor a se debitas usuras non tantum exigere, sed & in sortem redigere, jubetur, deficiat: cessante igitur hac ratione frustra intenditur ex usuris, tanquam in sortem conversis, usura. a. l. 6. §. 2. ff. d. Jur. patron. c. 60. X. d. appellat.

- (a) CBRPZ. p. 2. c. 11. d. 35. ubi præj. SALICET. ad l. 1. C. d. her. tut. BACHOV. ad Treutl. V. 2. D. 9. th. 5. l. d. ECKOLD. ad ff. r. d. fid. & nom. th. 3. ibique Magnif. Dn. SVENDEND. Diff. MEV. P. 8. Dec. 22. CUJAC. l. 21. O. 2. Dn. THOMAS. Diff. d. culpa ab her. tut. præstand. §. 4. sqq.

Th. XVII.

Cæterum Tutores, Procuatores & Curatores non ex ea tantum usura ad usuras tenentur, quam durante tutela cœperunt debere, sed &, si antequam huic muneri admoverentur, debitores pupillorum vel Patris eorum extiterint, ex usuris non solutis, ex tempore sua accepta administrationis, usuras pendent. a. l. 9. §. 4. ff. d. adm. & per. tut. vel. cur. nam, licet ratione hujus debiti extranei debitoris Juribus gaudere adeoque Legis, quæ Anatocismum prohibet, beneficio frui videantur; cum tamen etiam ab aliis usuras, quas debent, exigere tutori incumbat, easdem a se quoque petere debet, adeoque ex earum prætermissa exactiōne, tanquam ex sorte ab alio accepta, usuras inferet. At Jure Novo id facile non contingit, cum debitores pupillorum nec Patris ultimo elogio. a. N.

72. c. 1. 3. j. l. 55. ff. d. leg. 1. (a) nec magistratus arbitrio. *dd. ll. 2. l. 1. §. 1. ff. d. fer.* (b) ad tutelam pervenire possint; sed quia usus hodiernus nonnullis in locis aliud recepit, (c) si debitori deferatur tutela, usuras, ad quas devinctus est, aut solvere tenebitur, ne quid ipsi imputari possit, aut ex usuris, etiam antea debitis, quatenus eas collocare debuit potuitque, usurarum onus agnoscat. Quod cum solutione tempestiva evitare licuerit, non sentire censebitur damnnum, in quod sua culpa incidit. *a. l. 203. ff. d. R. J.*

(a) BARDIL. *Concl. Theor. Pr. Ex. 1. concl. 8. ECKOL. ad ff. t. d. tut. §. 5. Dissent. CARPZ. p. 2. C. II. d. 19. n. 2. ANT. FAB. in C. l. 5. t. 20. d. 1. BRUNNEM. ad l. 9. §. 5. ff. d. adm. 5 per tut. n. 7. PEREZ. ad C. t. qui dar. tut. vel curat. n. 5. (b) FIBIG. *Coll. leg. Semidet. 3. q. 2. CYNVS ad Averb. Minoris. C. qui dar. tut. vel curat. n. 2. Diss. RITTERSHUS. ad Nov. P. 8. c. 4. n. 15. ANT. FAB. l. c. n. 2. j. CARPZ. d. d. n. 4. seq. (c) De quo v. SAND. l. 2. t. 9. d. 1. GVID. PAPA Dec. 144. BARTOL. ad Averb. Minoris. C. qui dar. tut. vel cur. n. 11. 12. j. PHIL. *Uf. Pr. J. Ech. 79. n. 5.***

Th. XIII.

Circa obligationem ad sepe dictas usuras nihil interest, utrum Tutor sortem legitime, e. g. decreto Magistratus accedente, (a) acceperit, an clam in usus suos converterit. Nam, utroque casu usuras ex usuris sol-

vet, quanquam non eadem secundum Jus Civile usufruarum debeatur quantitas *a. l. 38. ff. d. neg. gest.* (b) Præterea, qui sortem jure accepit, usuras vero in suam utilitatem dolo traastulit, ex istis usuris instar fortis ad usuras obstringitur. *a. l. 10. §. 3. ff. mand.* sive tutor ex usura factus sit locupletior, sive non. (c) Quandoquidem juris ratio non respicit quæsitum tutoribus commodum. *a. l. 10. §. 1. ff. d. neg. gest. l. 7. §. 3. ff. d. adm. tut.* sed vinculum obligationis, quo tenentur, & pupillorum damnum, in quo versantur, quoties usuræ, quæ in sortem redigi debebant ac poterant, apud tutorem remeant. Quas igitur ob desidiã solvere cogitur usufruarum usuras, eas, ut sine omni præstet incommodo, nullibi requiritur, cum sufficiat, quod culpa sua in damnum incidens illud non sentire videatur. *l. 203. ff. d. R. 7.* Nec æquitas aliud dicitur, cum satius sit, negligentem in officio tutorem ex administratione tutelæ detrimentum pati, quam pupillorum commoda ex alieno pendere arbitrio, & fraudibus ac dolis locum relinquere. *a. l. 7. §. 11. 12. ff. d. adm. & per tut.*

(a) STRYK. *d. Caut. Contr. S. 3. c. 2. §. 5.* (b) BAR. TOL. *ad. d. l. 38.* BACHOV. *ad Treutl. V. 1. D. 10. tb. 4. l. 2.* CUJAC. *l. 13. Obs. 15.* (c) conf. BRUNN. *Cent. 1. Dec. 73. n. 6.*

Th. XIX.

Quodsi vero Tutor se usuris, quarum præstationem prætermisit, interim non usum esse ostendat, num hac saltem

saltem ratione solvendis *usurarum usuris subducetur?*
Non puto solum hoc sufficere ac declinandas, quas dixi,
usuras, si tutor pecuniam; quam ipsi usibus suis ap-
plicare non licuit, aliis tuto credere, aut utiliter in
comparationem immobilium impendere potuit. l. 7.
§. 3. ff. d. adm. & per. tut. l. 24. C. d. admin. tut. (a) si-
quidem hoc non tantum sortis, sed etiam usurarum
intuitu obtinere videtur. a. l. 7. §. 12. ff. eod. quibus in
sortem redactis ipse frui, vel eas sub fœnore utendas
tradere, vel alias utiliter usurpare debuit. Secus est,
cum nec prædia venalia, nec commodum debitorem
invenit: eo enim casu ex usuris, quibus ipse usus
non est, nullas pendet usuras. (b) Securitati tamen
suæ rectius prospiciet, si deficientem hanc usuras pu-
pillares collocandi facultatem Magistratui indicet, eas-
que judicialiter obsignari curet. a. l. 28. §. 1. ff. d. admin.
& per. quo a suspicione conversæ in proprias utilita-
tes pecuniæ liberetur. fac. l. f. C. d. usur. pupill. l. 122. §.
5 ff. d. V. O. (c)

(a) *BRVNN. ad. l. 7. §. 3. ff. d. adm. & per. tut. n. 16.*

(b) *RICHT. Dec. 13. n. 7. (c) Conf. BRVNN. Cent.*

1. Dec. 81. CARPZ. l. 5. Resp. 99. n. 36.

Th. XX.

Oneri usurarum non subjici tutorem, qui eas,
 quas debuit, suo tempore solvit, supra fuit moni-
 tum; quod ita tamen accipiendum, ut, quas sibi sol-
 vit, aliis, perinde ac quancunque ab extraneo debi-
 tore acceptam pecuniam, in sortem cum emolument-
 o usurarum dare teneatur. Alias intuitu pupilli pa-

rum interesset, utrum plane sibi non solveret memoratas usuras, an solutas relinqueret otiosas. Quare hoc quoque casu, uti ex usura ab aliis debitoribus exacta, l. 7. §. 12. ff. d. admin. tut. ita ex ea, quam a se exegit, & rationibus inseruit, usuras inferet. a. l. 6. §. f. ff. d. neg. gest. Verum cum ex usuris, quas ab aliis accepit, tutorem ad usuras, requisitis id ferentibus, obstringi manifestum sit. d. l. 7. §. 12. l. 58. §. 1. ff. d. admin. & per. tut. an pariter quoad usuras, quas ab aliis cogere debuit tutor, teneatur, videndum. Equidem virtute officii suscepti ipse usuras ab aliis exigere. l. 15. ff. d. adm. & per. tut. l. 24. C. d. adm. tut. pecuniamque otiosam sub usuris collocare debuit. a. l. 7. §. 11. ff. d. adm. & per. tut. Otiosa autem videtur esse pupillo usura a debitore extraneo præstanda, adeoq; tutorem quoque eam exigere & utiliter impendere teneri asseres, nisi ipse velit usuras suggerere. l. 7. §. 3. ff. d. adm. & per. tut. verb. usuris plebendi sunt. præcipue quia deficientem facultatem usuram in sortem redigendi urgere non posse videtur, qui in exigendo fuit negligens, ut igitur parum interesse censeatur, utrum quis usuras exegerit, an, cum debuerit, exactionem earum prætermiserit. a. l. 15. ff. eod. attamen, quoniam tutor citra moram suas usuras rationibus pupilli inserere potest & debet, pecuniaque, quam patrimonio pupillorum inferre debebat, utitur; verum circa colligendas a debitoribus usuras non uno sæpe modo impeditur, neque adversus extraneos ita ut contra se sine actione experiri potest. l. 9. §. 3. ff. d. admin. & per. tut. j. l. 6. §. f. ff. d. neg. gest. & circumstantiarum vis moram quandoque celeritati exactionis præferri jubet, ne temeritatis argui queat.

queat. *l. 9. §. 6. ff. d. admin. & per. tut.* nec facile ilico probare licet, ansam collocandi accipiendam pecuni-
am in promptu fuisse. *a. l. 9. §. 5. 6. ff. eod. l. 12. §. f. l. 13. §. 1. ff. eod. tutorem usurarum hujusmodi præstatione regulariter non esse onerandum puto. (b)*

(a) *CARPZ. p. 2. C. 30. d. 30. n. 7.* (b) *Conf. Id. p. 2. C. 30. d. 31. Id. d. Asyl. debit. ad incit. redact. tb. 30. num. 362. seq.*

Th. XXI.

Quæ hætenus proposita sunt, & quis tutoris Curatorisque appellatione in præsentî Dissertatione comprehendatur, & ex quibus usuris usuræ præstandæ sint, explicarunt; nunc vero, antequam ad usurarum, quas tutores solvere compelluntur, quantitatem progrediar, *expendi meretur, Num Obligatio ea, ex usuris usuras solvendi, iis quoque pupillis conveniat, qui ditiores sunt, nec adeo sollicita pecuniæ dispensatione opus habent. Certe N. 72. cap. 6. 7. fœnerandi necessitatem Curatoribus remittit, & si supersit reditus, ex quo sustentari minores valeant, pecuniam caute reservari potius, quam mutuando periculis exponi, jussit. Qua ratione, cum necessitas usuras in sortem convertendi cesser, suo abunde satisfacisse officio videbitur tutor, qui ex sorte usuras præstat, omni usura ex usuris declinata. Verum quamvis hujus Novellæ æquiritatem, ob varia fœnebris pecuniæ pericula, Doctorum hæud pauci agnoscant, (a) usus tamen ac observantia plerorumque locorum Juri Digestorum inhæret, (b) secundum cujus rigorem tu-
toris*

toris eadem obligatio in ditioribus egentibusque pupillis deprehenditur; parum itaque sibi prospiciet, qui autoritate hujus Novellæ aut pecuniam usuris exponere, aut usuras in sortem redigere omiserit. Ut taceam, non deesse, quæ dictæ Novellæ specialitatem arguant, inprimis ob juris correctorii strictam interpretationem & curæ ac tutelæ diversitatem, cum ad illam unice propemodum respiciat; nisi ex toto Novellæ contextu ejusque *cap. 3.* præcipue generalitatem illius evincas. *a. l. 24. ff. d. Leg. (c)*

- (a) *BRVNN. ad l. 7. §. 3. ff. d. admin. & per. tut. n. 19. SCHILT. ad π. Ex. 37. th. 106.* (b) *CARPZ. p. 2. C. 11. d. 22. n. 4. Id. Jpr. Eccl. l. 2. d. 319. n. 13. seqq. FINCKELTH. Obs. 39. n. 4. sq. Dn. STRYK. d. Caut. Contract. sect. 3. c. 2. §. 3. RAVCHBAR. Part. 2. q. 26. n. 6.* (c) *GVDELIN. d. Jur. Nov. l. 1. c. 18. §. porro. p. m. 39. RITTERSH. ad Nov. P. 8. c. 6. n. 4.*

Th. XXII.

Quod ad Quantitatem usurarum attinet, a Tutore vel Curatore ex usuris præstandam, eandem, quam ex sorte debuit, ex usuris quoque dabit, cum illæ in sortem converti debuerint. l. 58. §. 1. ff. d. admin. & per. tut. scilicet usuras pupillares. Jure Civili autem, quales usuræ pupillis regulariter debeantur, explicat *l. 7. §. 10. ff. d. adm. & per. tut.* quæ in casibus certis centesimas exactas fuisse innuit, alias autem nonnisi quincunces, trientes aut minores, pro consuetudine loci, deberi probat. Unde colligitur in eventum, quo quantitas non determinata est, eam, quæ vulgo præsta-

præstatur, pupillis quoque solvendam esse. Ne tamen summa usurarum æquo plus complecteretur, *lex 26. §. 1. C. d. usur.* solicite discrevit casus, quibus tertiam partem, aut quibus bessellem, dimidiamve Centesimæ &c. exigere liceat; quod pupillaribus quoque usuris commode applicari potest. Hodie per *R. J. d. A. 1654. §. 74. anreichend.* generaliter caurum est, usuras ex mutuo similibusque causis non nisi quincunces deberi; *Quincunces* igitur *pupillis* quoque *præstabit tutor*, idemque in Saxonia obtinebit, cum non tantum per *Rescript. Torg. d. A. 1583. tit. von Wucher. §. als haben wir. j. Dec. El. 9.* eadem quantitas probata sit, verum in novissimo quoque *Mandato Reg. & Elect. Sax. d. d. 12. Jul. A. 1702.* ex sorte, quæ sub hypotheca debetur, majores accipere haud permittatur. Quod ad tacitas quoque hypothecas applicari fas est. Nihilominus, si moribus aut lege particulari legitime majores usuræ definitæ sint, eæ quin peti jure possint, non dubitandum est. *a. l. 80. ff. d. R. J. l. f. ff. d. Colleg. & Corpor. l. 3. §. 5. ff. d. sepulc. viol.* (a) ita Edicto publico d. Anno 1701. die 4. April. Rex Borussiæ semissem Centesimæ regulariter in territorio suo locum habere voluit.

(a) *MEV. P. 4. Dec. 205. n. 7. seq. CARPZ. Jurispr. Eccl. l. 2. d. 319. n. 9. RICHT. Dec. 74. n. 5. in fin. conf. Dn. STRYK. de Caut. Contract. f. 3. c. 2. §. 5.*

Th. XXIII.

Num autem in illis Regionibus, ubi a determinata Reccessibus Imperii quantitate receditur, & usuræ majores

E

jores admittuntur, tutor, quitales non promisit, quincuncibus ampliores ex usuris sibi reservatis solvere veneatur, nec ne, merito ambigas. Quamvis enim ad consuetudinem loci in hac præstatione respiciendum sit. l. 7. §. 10. ff. d. admin. & per. tut. & v. g. semisses, ubi receptæ sunt, conf. l. 30. ff. d. admin. vel transf. leg. summo jure petere liceat, exinde tamen nondum evincitur, in dubio tales ab iis quoque deberi, qui illas suo tempore non obtulerunt. a. l. 7. §. 7. ff. d. adm. & per. tut. Unde in eam partem propendo, quæ tutorem satisfacisse obligationi suæ censet, cum Quinque ex Centenis, usura nomine, præstat, quia per semisses non sublatae sunt quincunces; sed ea tantum usurarum definita præstatio, quam privatorum conventio excedere prohibeatur. Quoniam igitur tutor ad gravissimas, quæ solvi possunt, usuras haud obligatur, sed, si quas leviores usus recepit, iis liberatur illatis. a. d. l. 7. §. 10. ff. d. admin. & per. tut. usuris etiã usurarum quincuncibus a tutore solutis ulterius nihil pupillus postulat, licet largiora ex fœnore commoda Leges permiserint; siquidem id agendum, ne cura tutoris circa amplificationem usurarum magis quam idonea nomina occupetur. Idem tamen accipi nolum de iis locis, ubi vi consuetudinis in dubio ex mora, nulla licet conventionione interveniente, semisses debentur aut lege publica adeo confirmatae sunt, ut regulariter solvendæ veniant, tunc enim ex circumstantiis dijudicanda erit pupillaris usuræ quantitas. conf. dict. Mand. Reg. Boruff. §. Wir ordnen. (a)

(a) v.

(a) v. *ANDR. RAVCHB. P. 2. q. 26. num. 23. seqq.*
HARTM. PIST. l. 1. q. 49. n. 24. seqq. TEXTOR. ad
R. J. d. A. 1654. D. 14. lb. 84. WEHNER. Obs. pract.
verb. Zins, BLVM. Proc. Cam. t. 2. §. 17.

Th. XXIV.

Cum vero, debitorem pupilli moribus hodie-
 nis non plane a tutela excludi, supra fuerit moni-
 tum, isque tutelæ judicio de iis quoque teneatur,
 quæ Patri pupilli debuit. *l. 5. §. 4. ff. d. admin. & per.*
tut. ex usuris, antequam tutelæ admoveretur, infe-
rendis, procul dubio ad usuras solvendas obligabitur,
quippe quas durante officio in rationes redigere &
collocare debuit. a. l. 38. ff. de neg. gest. Sed de eo
nunc dispiciendum est, quantas præstare compellendus
sit tutor, qui ante susceptum onus tutela graviores debe-
bat, quam pupillares; utrum, posteaquam tutor fa-
ctus est, ex his quoque usuris graviores pendat, an
pupillarium illatione liberetur. Quoniam enim Jure
Civili ex loci consuetudine æstimabantur pupillares,
adcoque vix trientes, minoresve debebantur, quo-
ties hæ frequentabantur, facile contingere potuit,
ut ad minores adstringeretur, quam præstitit antea,
cum Patris pupillorum esset debitor. Imo quia Man-
dat. Regium & Saxon. Elect. novissimum d. d. 12. Jul.
A. 1702. bessales usuras in Cambialibus causis permit-
tit, apud nos quoque hujus quæstionis potest esse
usus. (a) Crediderim itaque hoc casu, cum usuras
graviores pupillaribus debebat tutor, non minui illud
onus, suscepta tutela, sed easdem, quas ut debitor præ-
stitisset, a tutore exigendas esse, usuras quoque ex usu-

*ris, clam in propriam utilitatem versis, aque graves de-
beri, quoties autem in sortem revera legitime sunt
redactæ. a. l. 7. §. 10. l. 9. §. 4. ff. d. adm. & per. tut. j. l.
38. ff. d. neg. gest. aut tutor, cum administrationem
tutelæ suscipit, debitum solvit, etiamsi forte pupilli
pecuniam deinde crediti titulo legitime accipiat, non
nisi pupillares usuras dabit. a. d. l. 7. §. 10. ff. d. admin.
& per. tut.*

(a) conf. *COTHMANN. V. 4. Resp. 41. n. 11.*

Th. XXV.

Verum, licet quincunces usuras capere jura per-
mittant, haud raro tamen creditores vix tres aut
quatuor ex singulis centenis sibi promitti curant,
cum non omnes debitores in maximas usuras con-
sentiant, sed diversa utriusque contrahentis, suæ uti-
litati servientis, studia sæpe efficiant, ut in quanti-
tatem legitimis usuris minorem conspiretur. Hoc
iraque casu si debitor ad tutelam perveniat, qui ex
sorte, quam pupillis debet, minores quincuncibus
Patri defuncti promiserit, perpendendum est, an ea
quantitas, suscepto tutoris officio, in majore com-
mutetur. Quemadmodum autem magistratus arbi-
trio pecunia quoque pupillaris quandoque sub levio-
ribus usuris tutori relinquatur. *a. l. 7. §. 10. ff. d. admin.
& per. tut. j. l. 1. l. 33. ff. de usur.* quoties ratio admi-
nistrationis id patitur, ita, si debitor, cum tutela onus
subiret, conditionem ac qualitatem debiti curatori ad
hoc constituto. *conf. Nov. 72. c. 2. non dissimulavit, ma-
jores ac eo exigi haud poterunt, quam ante tutelam susce-
ptam*

ptam praesiterat. a. l. 7. §. 5. ff. d. admin. tut. Siquidem in hoc credito ad debitoris potius, quam tutoris, qualitatem respiciendum est, quamvis utraque in eandem personam concurrat. *a. d. l. l. 38. ff. d. neg. gest. j. l. 7. ff. quemadm. testam. aper. l. 22. ff. d. bis, quae ut indign. l. 26. C. d. admin. tut.* (a) Cui sententiæ non obstat, quod quincunces usuræ regulariter pupillis solvantur: nam optio relinquenda tutori, utrum suo tempore solvendo se exonerare, an in crediti usuras graviores consentire malit. *a. l. 54. ff. d. admin. tut.* qui si prius elegerit, invitus compelli ad majorum usurarum illationem haud poterit. *a. l. u. C. d. contrab. emt. l. 5. C. d. O. & A.*

(a) JOHANN. RONCHEGALL, *ad l. si reus.*
13. ff. d. duob. reis. num. 8. HARTMANN. Pist.
l. l. q. 24. num. 52.

Th. XXVI.

Videamus nunc, utrum, quæ ex Centesimis Usuris renascuntur, Usuræ, Centesima quoque sint, an vero pupillarium quantitatem non egrediantur. Quoruscunque tutor nummos pupilli in proprios usus vertit, aut pecuniam negat penes se esse, at contra ipsum est pronunciatum, Leges in pupillaribus usuris non subsistunt, centesimas a tutore exigentes. *l. 7. §. 4. 10. ff. d. admin. & per. tut. l. 38. ff. d. neg. gest. quas gravissimas appellat d. l. §. 8. maximas. l. 54. ff. d. admin. & per. tut. legitimas autem. d. l. 7. §. 7. l. 3. C. arb. tut. l. 1. C. d. pupill. usur. j. l. 1. §. 3. ff. d. pign. & hyp.* (a) Quidsi vero centesimas hasce tutor non solverit, nec

infortem redegerit; an ex iis usuris, quas retinuit, ad centesimas obstringetur? Equidem, ἀνάδοσιμον ex Centesimis non ignotum fuisse Romanis, sunt qui ex Cicero colligant, (b) usuramque centesimam, a tutoribus propriis usibus retentam, ad imitationem fortis, ejusdem quantitatis usuras parere contendenti quodammodo subvenit Juris ratio, quæ promissas ad tempus usuras, quamdiu fortis creditum permanferit, deberi evincit. *l. 12. ff. d. usur.* (c) cum instar fortis quodammodo reliquitum illud usurarum sit. Veruntamen, quoniam id agendum, ne usurarum augmento nimis premantur tutores, apud quos sola earum retentio locum clandestinæ versionis in rem propriam haud occupat. *a. l. 24. ff. d. admin. & per. tut.* & ne fortis quidem pupillaris usus semper jus exigendi centesimas usuras producit. *d. l. 1. 7. §. 10. ff. cod. l. 38. ff. d. neg. gest. l. f. C. d. usur. rei jud. in pœnali-* bus autem benignior interpretatio præferenda. *l. 155. §. f. ff. d. R. J. j. l. 1. l. 13. ff. d. usur.* quincunces usuras ex istis usuris peti hodie regulariter posse existimo. *a. d. l. 7. §. 10. d. l. 1. j. l. 26. §. 1. C. d. usur.*

(a) Conf. BACHOV. *ad Treutl. V. 2. D. 3. tb. 4. lit. 4.* CORAS. *ad t. 7. d. Action. §. plus autem lit. n.* (b) CIC. *ad Att. l. 5. ep. ult.* (c) CARPZ. *p. 2. C 30. d. 5.* SAND. *l. 3. t. 14. d. 4.* AND. FAB. *in C. l. 4. t. 24. d. 1.*

Th. XXVII.

Quoties vero Centesimas, quas debuit solvere, Usuras, tutor contra imperium Magistratus retinuit, easque,

easque, dictato usurarum centesimarum onere, in
 eventum moræ, deponere jussus haud deposuit, sed
 in usus privatos convertit, non secus arque ex sorte
 alia centesimas pendet secundum Juris Civilis Prin-
 cipia. *a. l. 7. §. 7. 10. ff. d. admin. tut. j. l. 38. ff. d. neg.
 gest. l. 3. C. arb. tut.* Quamvis autem non desint, qui
 de Centesimis Usuris hæctenus dicta Jure Codicis abro-
 gata esse sibi persuadeant & *L. 26. §. 1. C. d. usur.* gra-
 vissimam hanc præstationem sustulisse putent; (a)
 ab ea tamen sententia merito recedunt, qui *d. l. ad
 usuras* ex conventionē aut mora debitas restringunt,
 (b) cum restrictiva interpretatio correctoriis Legibus
 adhibenda sit *a. l. 27. C. d. testam.* & centesimarum
 usurarum in ipso Codice non semel fiat mentio. *l. f.
 C. d. usur. rei jud.* quæ per legitimam usuram expri-
 muntur *l. 1. C. d. usur. pupill. l. 3 C. arb. tut.* & pœnam
 illiciti tutorum facti continent. *l. 7. §. 3. 10. ff. d. adm.
 tut.* (c) Interim de Germaniæ consuetudinibus non
 est res satis expedita. *Licet enim nonnulli Dd. bodie
 ad centesimas usuras tutorem obstringant,* (d) imo in
 regionibus quibusdam inter mercatores hæc quanti-
 tas permittatur; (e) alii tamen ab hoc rigore recessum
 esse contendunt. (f) *Quæ sententia & favore dignior &
 Legibus Imperii, quuncunces introducētib, optime
 convenire videtur. a. R. J. d. A. 1600. §. 139. d. A. 1654.
 §. 174. verb. weiter nichts als Fünffe. j. l. 1. ff. d. R. C.
 l. 5. §. 3. ff. d. O. S. A. Torgau. Ausschreib. d. A. 1583.
 t. von Wucher. §. als haben wir. verb. und nicht
 darüber. Unde in eam pronunciavit Fac. Jur. Lips.
 M. Januar. A. 1701. qua ratione tutor, etsi in usus
 suos*

suos pupillij pecuniam converterit, usuras non nisi quincunces & ejusdem quantitatis usurarum usuras, juxta normam d. R. 7. & Rescr. Torg. præstabit, conf. Dec. El. 9.

- (a) RITTERSHUS. ad Nov. P. 8. c. 6. n. 21. MEV. ad Jus Lubec. l. 1. t. 7. a. 7. n. 12. (b) BRUNN. ad l. 1. C. d. pup. usur. n. 4. (c) GOTHOFRED. ad d. l. 1. lit. s. (d) SCHILT. ad ff. Ex. 37. §. 105. Conf. BRUNN. ad l. 38. ff. d. neg. gest. n. 3. BORCHOLT. d. usur. c. 4. n. 27. (e) GUDELIN. d. Jur. Nov. l. 3. c. 3. verb. cum. p. m. 97. Conf. Mand. Reg. Pol. & El. Sax. d. d. 12. Jul. 1702. (f) RAUCHBAR. P. 2. q. 26. n. 27. seq. MEV. l. c. Conf. HAHN. ad §. indaganda. Instrum. Pac. c. 3. d. pensio. n. 26. seq.

Th. XXIX.

Jam expendendum erit, utrum duorum mensium laxamentum, quod Tutori ab usurarum præstatione Leges concedunt, eidem ad usuras ex usuris solvendas cogendo quoque subveniat; ita ut binis mensibus pecuniam pupillarem vacasse jure excipere possit. Ubi attendenda videtur diversitas, num tutor clam in suos usus pecuniam pupilli converterit, an vero eam legitimo modo acceperit. Priori casu ex tempore versionis, ob facti odium, ipsi beneficium hoc non prodesse, manifesti juris est. l. 7. §. 11. ff. d. adm. & per. tut. j. l. 54. ff. eod. cum sine remissione usuras præstare jubeatur. d. l. 7. (a) usuræ igitur usurarum pari ratione current iisdem fruenti a. l. 32. ff. ad. L. Aquil. Idem tamen de posteriori casu haud

haud ausim dicere *a. d. l. 54.* Nam qui usuras, quas debet, haud solvit, nec in sortem convertit, non statim videbitur eas in suas utilitates vertisse, quippe quod non praesumitur. *l. 7. §. 4. ff. d. adm. tut. & satisfecisse suo officio existimabitur, si circa lapsum hujus legitimi intervalli easdem aut aliis crediderit, aut sub usuris apud se collocaverit. a. N. 72. c. 6. (b)*

(a) CHRISTIN. *V. 3. Dec. 167. n. 4.* CUJAC. *Observ. l. 5. c. 12.* (b) Conf. RITTERSHUS. *ad Nov. Part 8. c. 6. n. 13. seq.*

Th. XXIX.

Atque hac ratione durante tutela vel cura pupillis minoribusve usurarum usurae praestandae sunt. Nihilominus finita etiam tutela in diem iudicii accepti usuras pupillares solvendas esse a tutore docet. *l. 46. §. 3. ff. d. adm. & per. tut.* ex quo recte Dd. inferunt, finita tutela usuras currere, quae antea currebant, usque dum rationes redditae fuerint. (a) *Nolim autem exinde concludere, usurarum quoque usuras pupillum exigere posse: alias enim finita tutela usurae inciperent currere antea non debitae, & tutor, jam administratione solutus, oneraretur necessitate usuras in sortem convertendi. Quod inprimis iniquum videri poterat, quoties tutor non est in mora, sed aut pupilli cunctatio aut administrationis & rationum difficultas reliqua restituendi facultatem impedit. a. l. f. C. d. us. pupill.*

(a) BARTOL. *ad l. 46. §. 3. ff. d. adm. tut.* GOTHOFRED. *ad eand. leg. lit. O.*

Th. XXX.

Quia vero non raro accidere potest, ut usura, quam tutor cum usuris solvere jubetur, fortis quantitatem egrediatur, dubitari poterat, annon ab iis, quæ legitimum modum transcendunt, absolvi queat. Pro liberando tutore pugnabit prohibitio generalis. *l. 26. §. 1. ff. d. cond. ind. l. 27. §. 1. C. d. Usur. N. 121. r. 1. 2.* Ita quidem ut, particulari solutione singulis annis facta, hanc determinationem juris egredi non liceat. *a. d. N. c. 2. j. N. 138.* (a) usuræ igitur, quatenus tales, exceptionem a regula haud producent. (b) Sed quia memorata prohibitio ad præstationem ejus, quod interest, haud extendenda. *a. l. 2. §. 8. ff. de eo, quod cert. loc. Dec. El. 29. verb. als ein Interesse, so auch ultra alterum tantum bezahlet werden muß /* (c) cujus vicem debita ex administrationem tutelæ usura non paucis in locis occupat. *Dec. El. 9. toties, quoties hac accessio vel instar interesse petitur, vel illius jure ex Legis aut consuetudinis auctoritate censetur, non finire eam præstationem puto, quando memorata usura est sorti exæquata.* (d) Apud Saxones multominus hac ratione sublevabitur tutor, cum *Dec. El. 29.* usuras eo saltem casu pristinis limitibus coerceat, quo creditor sortem oblatam accipere recusavit, qui in persona pupilli non æque facile, ac in creditoribus aliis, continget; ubi vero ex sorte omnis usura adhuc est residua, requisitum judicialis interpellationis, ad cursum usurarum ultra sortis quantitatem continuandum, desiderabis, nisi jura in mora debitores pupillorum ex re constituentia. *a. l. 3. C. ex quib. caus. in integr. restit. l. 26. §. 1. ff. d. fideicom. libert.*

bert. (e) vicem interpellationis judicialis subire posse
pures.

- (a) *SAND. l. 3. t. 14. d. 5. verb. porro. CARPZ. Pr. Cr. q. 92. n. 45. sq. CUFAC. ad N. 121. BACHOV. ad Treutl. V. 2. D. 3. t. b. 5. l. a. WISSENB. ad ff. P. 1. D. 42. t. b. 23. Diff. FINCKELTH. obs. 40. n. 8. & 18. (b) TABOR. d. alter. tant. P. 4. art. 1. SAND. l. c. verb. an eadem.*
 (c) *BERL. P. 2. C. 38. n. 37. CARPZ. p. 2. C. 30. d. 28. id. l. 4. Resp. 48. n. 2. sq. PHIL. ad Dec. El. 29. Obs. 2. n. 6. Diff. BRUNN. ad l. un. C. d. sent. que pro eo, quod interest. n. 11. sq. MEV. P. 7. Dec. 2. (d) PHIL. ad d. Dec. El. 29. obs. 3. FINCKELTHUS. obs. 40. n. 25.*
 (e) *CARPZ. p. 2. C. 30. d. 23. ANT. FAB. in C. l. 6. t. 24. d. 14. ARUM. d. Mora. c. 4. n. 1. sq.*

Th. XXXI.

Dictum est, quantæ sint usurarum usuræ, quas a tutore pupillus potest exigere, nunc considerandum venit, quæ Jura ac privilegia securitati exactionis prospiciant. *Crediderim* autem, in dubio *Beneficia*, quæ *Leges* sorti pupillari tribuerunt, ad usuras quoque ex sorte aut usuris debitas pertinere. Unde jus tacitæ hypothecæ, quod a tempore administrationis susceptæ vel suscipiendæ. *l. 20. C. d. adm. tut. j. l. 6. §. f. C. d. bon. que lib. l. 15. C. d. excusat.* (a) aut secundum Jus Saxonicum post impetratam confirmationem (b) pupillis minoribusve in bonis tutorum ac Curatorum tributum est. *O. P. S. T. 45. §.* Ob auch wohl. usuris usurarum perinde ac sorti pupillari cavebit. *a. dd. ll.* Ex quibus si tutor sibi quid comparaverit, vindicandi facultas com-

memoratis personis haud deneganda videtur, quarum pecunia res comparata est. *l. 7. ff. qui pot. in pign. l. 2. ff. quand. ex fact. tut.* nam usuras quoque solutas ad nummos pupillares referendas esse existimo. *l. 7. §. 12. ff. d. adm. & per. tut. l. 2. C. d. usur. pupill.* Porro, qua actione intuitu reliqui patrimonii tutor conveniri a quodam pupillo potest; eadem usurarum ex usuris nomine tenetur: Judicio enim tutelae residua restituere compellitur, qua appellatione usurae quoque, & quae subnatae sunt ex iis usurae, comprehenduntur. *a. d. l. 7. §. 12.*

(a) *BACHOV. d. pign. l. 1. c. 9. n. 5. BERL. P. 1. C. 67. n. 18. ANT. FAB. in C. 1. 8. t. 7. d. 1.* (b) *CARPZ. p. 1. C. 28. d. 114. ZIEGL. ad O. P. S. t. 45. verb. und die Mündlein.*

Th. XXXII.

Præterea peculiare Privilegium, quod in Dec. El. 9. usuris pupillaribus concessum est, ad nostras applicare licebit. Cum enim secundum Juris Electoralis Sax. placita, quae a Jure Civili. *l. 18. ff. qui pot. in pign.* (a) hac in parte recedunt, in Concursu Creditorum usurae non nisi soluta omni sorte praestentur. *O. P. S. t. 50. §.* Et ista aber auch hierbey (b) etiamsi quis ratione usurarum hypothecam sit consecutus. *d. §. O. P. S. verb.* Ob wohl alle &c. (c) pupillis succurrere voluit Lex, &, ne ex omissa a tutore solutione ipsorum causa fieret deterior, pio instituto prospexit, ut, quoties tutor in rem suam converterit pupillares nummos, eosve per negligentiam non elocaverit, usurae juxta ordinem praerogativae una cum sorte adjudicarentur. (d)
Quod

Quod ad usurarum usuras jure applicari poterit, quotiescunque ex usuris in rem versis aut in sortem non commutatis ad usuras tutor compellitur. *a. l. 7. §. 3. ff. d. adm. & per. tut. l. 58. §. 1. ff. eod. c. 8. X. d. consuet.* atque ita in casu usurarum a tutore, per rationes exhibitas, in sortem apud se conversarum pronunciatum a Dominis Scabinis Lipsiensibus ad requisitionem Prætorii, quod hic est, M. O. A. 1668. auch, gestalten Sachen nach, von denen jenigen jährlichen Zinsen, so der Schuldner innen behalten und in folgende Rechnungen als Capital in Einnahme geführt, hinwiederum Zins, nach Anleitung der fol. Act. 455. V. 1. befindlichen Rechnungen, ebenmäßsig in der VII. Classe anzusetzen. Quod si vero mutuum vel ante tutelam susceptam, vel durante eadem, vel finita, hoc modo sit datum retentumve, ut creditum in tutelæ administrationem plane non caderet, sed in eo extranei jura generaliter obtinerent, non tutoris. *a. l. 54. ff. d. adm. & per. tut. N. 72. c. 2. Dec. El. 34. quin, ratione Dec. El. 9. deficiente, illius quoque decisio cesset, adeoque usuræ, quæ debentur, naturam ejus, quod interest, haud induant, nullus ambigo. a. N. 18. c. 5. l. 14. l. 16. ff. d. Leg. (e)*

- (a) MEY. P. 8. Dec. 464. CARPZOV. p. 1. C. 28. d. 160. BRUNN. ad l. 18. ff. qui pot. in pign. n. 1. BERL. P. 1. C. 66. n. 8. COLER. d. Proc. Exec. P. 1. c. 10. n. 116. conf. RICHT. d. Jur. & Priv. Cred. c. ult. n. 43. sq. PHIL. ad Dec. El. 8. Obs. 5. n. 11. sq. (b) RICHT. Dec. 74. n. 55. ZAN-GER. d. Exc. P. 3. c. 25. n. 47. sq. HEIG. P. 2. q. 6. n. 13. (c) CARPZ. p. 1. C. 28. d. 162. n. 1. sqq. PHIL. ad d. Dec. El. 8. Obs. 7. (d) id. ad Dec. El. 9. Obs. un. n. 11. sqq.

(e) conf. *id. l. t. n. 8. CARPZ. l. 4. Resp. 45. n. 16.*
VOET. ad Pand. t. d. usur. n. 20. PETR. MULLER. de
Pecun. Pupill. th. 43.

Th. XXXIII.

Cum vero, quando ad Concursum Creditorum perventum est, ordinis ac prærogativæ jure haud raro parum præsent creditoribus, & ob deficientes debitoris facultates, optimo jure competentes actiones inanes reddantur, saluberrimo consilio indemnitati pupillorum per *Fidejussores* prospici jura communia voluerunt. *l. 4. §. 1. ff. rem pup. salv. j. R. J. d. A. 1577. t. 32. §. 2. 3.* Quos uti LL. peculiari vinculo constringunt. *l. 4. §. f. ff. d. fidej. & nom. l. f. ff. rem pup. salv. ita ad usurarum quoque usuras a tutore debitas in subsidium eos teneri existimo*, quod enim in tutelæ judicium venit, hoc etiam ista obligatione continetur. *l. 9. ff. eod.* Ex quo colligitur diversitas fidejussorum, qui aliis obligationibus simpliciter adhibiti sunt, & in id tantum obligantur, quod debitor principalis debuit tempore fidejussionis interpositæ. *l. 10. C. de fidej. (a)* eorumque, quos tutor pupillo dedit: nam hos in omnem causam teneri certum est. *l. 3. ff. d. fidej. & nom. l. 9. l. 10. l. 11. ff. rem pup. salv. (b)* adeoque ipsorum obligatio æque late ac tutoris patet, & usurarum usuras quoque complectitur. *a. ad. ll.*

(a) *CARPZ. p. 2. C. 19. d. 8. (b) VINN. S. 2. l. 2. c. 10. FRANCO. d. Fidejussor. c. 5. n. 45.*

Th. XXXIV.

In subsidium pupillis deviacitur Magistratus. *§. 2. J. d. satis dat. tut. l. 4. C. d. magistr. conv. l. 1. §. 15. ff. d. tut. & rat.*

Et rat. distrab. qui, quoties dolo vel culpa circa tuto-
res constituendos aut fidejussores exigendos male ver-
satus est, ad omne damnum hinc descendens resarci-
endum tenetur. l. i. §. 6. l. f. ff. d. mag. conv. Quando
itaque ratione usurarum, quas ex usuris tutor debuit,
non satis cautum pupillo, magistratusque hac in parte
suo non est functus officio, ab ipso usurae exigi pote-
runt, cum etiam usurarum nomine Magistratum conve-
niri posse l. f. ff. d. mag. conv. evincat. Quam actionem
hodie sublatam non esse puto, (a) cum publice inter-
fit, jura pupillorum non tolli, nec ea, lege aut con-
suetudine contraria, inveniuntur abolita. a. l. 27. C. d.
testam. l. 32. §. f. C. d. appellat.

(a) WISSENB. P. 1. Disp. 53. tb. 8. HAHN. ad WESENB.
s. d. magistr. conv. n. 1. CARPZ. p. 2. C. u. d. 41. PHIL.
Us. Pr. Inst. Eccl. 89. n. 5. Diff. GOTHOFER. ad rubr.
C. b. t. RITTERSHUS. ad Nov. P. 8. c. 9. num. 27.
TREUHL. P. 2. D. 9. tb. 7. l. e. j. SAND. l. 2. t. 9. d. 9.

Th. XXXV.

Restat ut paucis indagem, utrum Administratores
Ecclesie, Rei Publice, Tutorum Curatorumque instar, ad
usurarum usuras obligentur. Affirmative sententia ac-
cedi cupiunt exaequata quodammodo jura locorum isto-
rum cum minoribus. c. 1. cap. 3. X. d. restit. in int. l. 3. C. d.
Jur. Rei P. l. 4. C. ex quib. caus. maj. conf. O. P. S. t. 45. §.
So sind auch. (a) dummodo hæc usuras ex usuris præ-
standi necessitas non extendatur ad quoslibet Reip. aut
Ecclesie administratores, sed ad eos restringatur, qui
rationibus obnoxii sunt et usuras in sortem convertere aque
tutores jubentur. Licet enim jus singulare ad alios
casus

casus referri non debeat, eadem tamen ratio æquale jus desiderat. *a. l. 32. ff. ad L. Aquil. l. 3. ff. ad L. Pompej. d. parricid. j. l. 13. ff. d. leg. & æquitas summa Ecclesiæ ac Reip. a. l. 6. l. f. pr. §. f. ff. d. adm. rer. ad civit. peri. ita consuli, ne administrator ex facultatibus alienis locupletetur, vel dolus aut culpa ejus impunis relinquatur, postulat.*

- (a) GROENEW *ad l. 28. C. d. usur. n. 2. BRUNN. Cent. 1. Dec. 73. n. 4. Id. ad l. 7. §. 12. ff. d. adm. & per. tut. n. 25. conf. EVERHARD. loc. leg. adm. ad eccles. n. 7. CARPZ. l. 4. Resp. 46. n. 5. ii. Resp. 49. num. 9. Jd. Jurispr. Confist. l. 2. d. 319. num. 11. seq.*

Th. XXXVI.

Denique, cum incertus Fori Usus Actorem facile in præsentī controversia ambiguum reddere queat, pro eo *Cautelè instar erit indagasse: Num libellum ad interesse dirigi*, atque, ad declinandam illius probandi difficultem, quinque ex singulis centenis, de quo supradictum, peti *expediat*. Cum quo monito filum abrumpo Dissertationis, quam de satis controversa inter Dd. quæstione pro ingenii modulo conscribere licuit. Secutus sum eam sententiam, quam æquitas ac Juris ratio suadere, pupillorum utilitas & officium tutoris propemodum exigere visa fuit, salva tamen semper Dissentientium autoritate, forique, ubi certa est, observantia, quæ tum imprimis, quando tutor egestatis, aliusve calamitatis aut circumstantiæ intuitu commiserationem meretur, incommodumque pupillorum inde descendens tolerabile deprehenditur, laudari potest. Brevitatem temporis & instituti angustia Thematisque ratio imperavit, cui quatenus exasse satisfacere non potui, conatum saltem non improbabis, L. B. & benigni Creditoris instar tenues Studiorum primitias exhibenti, ac debiti, quo communi utilitati omnes obstringimur, qualescunque tantum usuras, non statim ipsam sortem offerenti favebis. Tibi vero, Eterne rerum humanarum Arbiter, pro suppeditatis viribus devotas persolvo gratias, ac Tutelæ & Providentiæ Tuæ, qua imbecillitati hominum succurris, futuros rerum mearum successus supplici prece commendo.

01 A 6577

ULB Halle

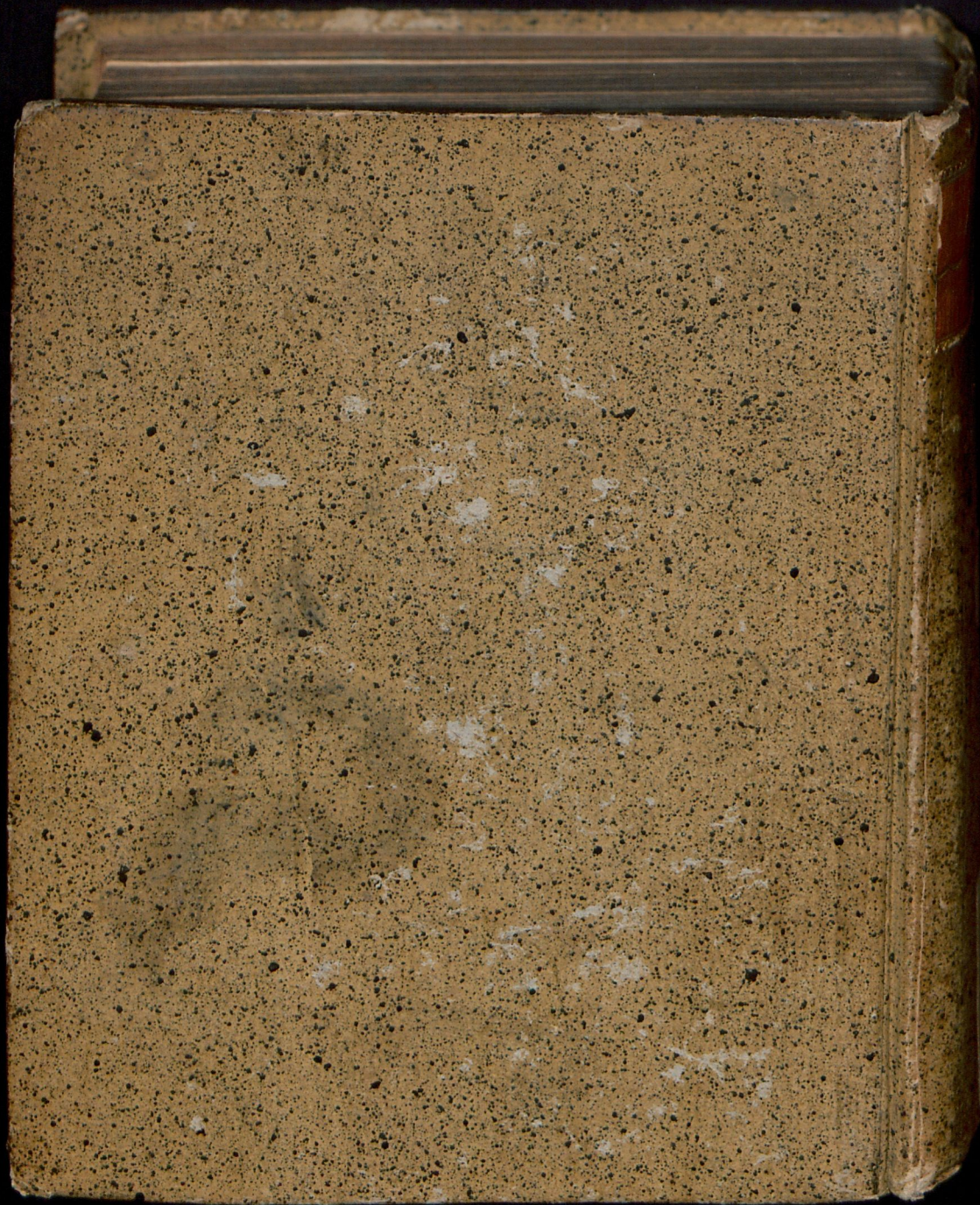
3

002 937 581

R 1017

DISPUTATIO JURIDICA
DE
TUTORE ET CURATORE
AD USURAS EX SUO
DEBITO USURARUM
OBLIGATO,

Ob ein Vormund und Curator gehalten sey,
seinem Mündel die Zinsen, so er wegen eines
von ihm entlehnten Capitals schuldig ist, zu verzinsen.

QUAM
CONSENSU
MAGNIFICI ICTORUM ORDINIS
IN
ILLUSTRI ACADEMIA LIPSIENSI
PRÆSIDE
DN. D. LÜDERO MENCKENIO,
SUPREMÆ CURIÆ PROVINC. ET FACULTAT.
JURID. LIPS. ASSESSORE NEC NON
PROF. PUBL.
PATRONO ATQUE PRÆCEPTORE SUO
ÆTATEM DEFENERANDO,
PLACIDO ERUDITORUM EXAMINI
SUBMITTIT
A. & R.
JOHANNES JACOBUS BOSE, LIPS.

KALEND. MART. A. M DCC III.
VITEMBERGAE, RECUSA A. clb Iccc XLIII.